

ПРОЕКТУВАННЯ ПРОТОЧНОЇ ЧАСТИНИ РЕГУЛЬОВАНОГО КОНФУЗОРНОГО КІЛЬЦЕВОГО СОПЛА

Седач В.В., Нагорний А.В.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

При проектуванні проточної частини робочих ділянок аерогідродинамічних пристроїв особлива увага приділяється зниженню гідравлічних втрат, що дозволяє підвищити загальний ККД.

Конфузорні сопла знайшли широке застосування в пристроях гідро- і пневмоавтоматики, фітингах гідравлічних трубопроводах, вентиляторах, витратомірах, трубах Вентурі. Одна з модифікацій такого сопла застосовується в малогабаритних пневматичних ежекторах з периферійним підведенням активного потоку робочого середовища, призначених для пневмотранспорту деталей. Воно являє собою конфузорний кільцевий канал, утворений внутрішньою поверхнею камери живлення з кутом конусності α й зовнішньою поверхнею вакуумного сопла з кутом β . Сопло має можливість переміщення на величину настроювання h з положення повного закриття.

Проведено аналіз геометрії каналу у двох аспектах.

По-перше, отриманий вираз виду $S_{MIN} = f(D, h, \alpha)$ для обчислення площі мінімального вихідного перетину сопла, що визначає, за інших рівних умов, кінцеву швидкість витікання робочого середовища. Встановлено, що при заданих значеннях $D = const$ і $h = const$ функція $S_{MIN} = f(\alpha)$ практично лінійна в діапазоні $\alpha = 20 - 70^\circ$.

По-друге, отримана залежність виду $S_{\dot{O}AE} = f(D, h, \alpha, \beta, \delta)$ для визначення площі прохідного перетину каналу по поточній координаті x уздовж конусної поверхні вакуумного сопла. Обчислення й відповідні графіки виконані в пакеті Mathcad. Проведено аналіз окремих випадків для $D = const$ у вигляді залежностей $S_{\dot{O}AE} = f(D, \alpha, \beta, \delta)$ при $h_{DANx} = const$ та $S_{\dot{O}AE} = f(D, h, \alpha, \beta)$ при $x = x_{DANx} = const$.

Наведені розрахункові залежності дозволяють на етапі проектування за розміром міделевого перетину деталі, її вагою та умовами знімання з лотка, що подає, вибирати раціональні значення кутів α та β , що забезпечують при заданому тиску живлення і параметрах налаштування h мінімальні гідравлічні втрати в конфузорному кільцевому соплі.